

Brussel, 29 april 2010

Omzendbrief inzake de uitvoering van *gender budgeting* zoals voorzien in de wet van 12 januari 2007 strekkende tot controle op de toepassing van de resoluties van de wereldvrouwenconferentie die in september 1995 in Peking heeft plaatsgehad en tot integratie van de genderdimensie in het geheel van de federale beleidslijnen

Bijlage: model gendernota

1. Inleiding

Op 12 januari 2007 nam België een zeer ambitieuze wetgeving¹ aan met het oog op de integratie van de genderdimensie in het geheel van de beleidslijnen die op Belgisch federaal niveau bepaald en uitgevoerd worden (*gender mainstreaming*). Deze benadering, die het verwezenlijken van de **gelijkheid van mannen en vrouwen** beoogt, heeft betrekking op **alle domeinen en alle fasen** van het politieke besluitvormingsproces (Analyse - Definitie - Uitvoering - Evaluatie). In dit kader draagt ze bovendien door de objectivering van het beslissingsproces bij tot de versterking van het principe van "goed bestuur".

De wet voorziet een reeks acties door de regering en de administraties, waaronder de invoering van *gender budgeting*.

Art. 2, § 1 van de wet geeft aan dat de Regering zorgt voor "*de integratie van de genderdimensie in het geheel van haar beleidslijnen, maatregelen, begrotingsvoorbereidingen of acties en dit met het oog op het vermijden of corrigeren van eventuele ongelijkheden tussen vrouwen en mannen.*"

Art. 2, § 2 voegt daaraan toe: "*De kredieten met betrekking tot de acties om gelijkheid van mannen en vrouwen te verwezenlijken, worden per departement, staatsdienst met afzonderlijk beheer, overheidsbedrijf en instelling van openbaar nut, uiteengezet in een gendernota die als bijlage wordt gevoegd bij elk ontwerp van algemene uitgavenbegroting.*"

2. Definities

2.1. Gender mainstreaming

De Raad van Europa definieert het concept *gender mainstreaming* als volgt: "*Gender mainstreaming bestaat uit het (re)organiseren, verbeteren, ontwikkelen en evalueren van de besluitvormingsprocessen teneinde het perspectief van de gelijkheid tussen vrouwen en mannen op te nemen in alle domeinen en op alle niveaus, door de actoren die in het algemeen betrokken zijn bij de beleidsuitvoering.*"

¹ De wet van 12 januari 2007 strekkende tot controle op de toepassing van de resoluties van de wereldvrouwenconferentie die in september 1995 in Peking heeft plaatsgehad en tot integratie van de genderdimensie in het geheel van de federale beleidslijnen. (B.S. van 13 februari 2007)

2.2. Gender budgeting

De Raad van Europa definieert het concept **gender budgeting** als volgt: “*Gender budgeting is een toepassing van gender mainstreaming in het budgettair proces. Het houdt een op een genderperspectief gebaseerde beoordeling in van de bestaande budgetten op alle niveaus van de begrotingsprocedure evenals een herstructurering van de ontvangsten en uitgaven met als doel gelijkheid tussen vrouwen en mannen te bevorderen.*”

Voor de opmaak van de Belgische staatsbegroting is het doel om, via een categorisering van de basisallocaties (zie punt 3), rekening te houden met de potentiële impact van de **overheidsuitgaven** op de respectievelijke situatie van vrouwen en mannen.

2.3. Genderdimensie

Wanneer beleidslijnen, maatregelen, enz. een invloed hebben op de situatie van vrouwen en mannen, bevatten dezen een **genderdimensie**.

Dossiers met een genderdimensie zijn bijgevolg die dossiers die een (potentiële) impact hebben op de situatie van vrouwen en mannen.

2.4. Genderanalyse

Een genderanalyse is een analyse die rekening houdt met de impact van een beleidslijn, maatregel, etc. op de respectievelijke situatie van vrouwen en mannen.

3. Categorisering

In het kader van *gender budgeting* moeten de basisallocaties onderverdeeld worden in drie categorieën.

- **Categorie 1:**
De eerste categorie omvat de kredieten met betrekking tot de dossiers **die geen genderdimensie bevatten**.
Het gaat hier voornamelijk over de “technische” kredieten, zoals kredieten voorzien voor verwijlrenten of de huur.
Bepaalde “technische” kredieten kunnen echter toch een genderdimensie bevatten (zoals de kredieten voor de aankoop van uniformen) en moeten ondergebracht worden in categorie 3.

- **Categorie 2:**
De tweede categorie bestaat uit de kredieten met betrekking tot de acties om **gelijkheid van mannen en vrouwen** te verwezenlijken. Deze kredieten, die vermeld worden in het art. 2, § 2 van de wet, moeten opgenomen worden in de **gendernota**.
Voorbeelden hiervan zijn salarissen voor gender- of diversiteitambtenaren, een budget voor acties om de aanwezigheid van mannen of vrouwen te vergroten daar waar ze ondervertegenwoordigd zijn (bijvoorbeeld de sector van de gezondheidszorg, etc. voor de eersten en het wetenschappelijke milieu, zelfstandigen, etc. voor de tweeden) of kredieten die specifiek dienen om de gelijkheid tussen vrouwen en mannen te bevorderen binnen verschillende domeinen (opleidingen voorzien voor ongeschoolde vrouwen, bestrijden van geweld tegen vrouwen, ...).

- **Categorie 3:**
De derde en laatste categorie bestaat uit al de overige kredieten, zijnde diegenen met betrekking tot de dossiers **die een genderdimensie bevatten**, met uitzondering van de personeelskosten, die in categorie 1 opgenomen moeten worden.
Het gaat voornamelijk over kosten voor projecten of acties (bijvoorbeeld kredieten voor een pilootproject rond het drugsbeleid, kredieten voor initiatieven ter bevordering van de werking van de politie, enz.), overheidsopdrachten (zoals onderzoeken, campagnes, enz.), subsidies en dotaties.
Tijdens de voorbereiding en definitie van de dossiers met betrekking tot de kredieten van categorie 3, moet er een **diepgaande analyse van de genderdimensie** gemaakt worden en moet er rekening gehouden worden met de resultaten van deze analyse tijdens de uitvoering van het dossier. De manier waarop men dit dossier wil analyseren en men rekening wil houden met de resultaten moet reeds in de verantwoording van de basisallocaties aangegeven worden.

4. Procedure

Het proces van *gender budgeting* moet als volgt verlopen:

- 1) In eerste instantie, moeten de **dossierbeheerders**, afhankelijk van de aard en de inhoud van hun dossiers, bepalen tot welke categorie de kredieten die ze vragen behoren. Ze moeten dus een eerste reflectie uitvoeren die hen toestaat te weten of het dossier dat ze wensen te financieren
 - geen genderdimensie bevat (categorie 1);
 - specifiek streeft naar het verwezenlijken van de gelijkheid tussen vrouwen en mannen (categorie 2);
 - een genderdimensie bevat (categorie 3).Indien de gevraagde kredieten behoren tot categorie 3 (kredieten met betrekking tot dossiers die een genderdimensie bevatten), moeten de dossierbeheerders hun reflectie verdiepen om aan te kunnen geven op welke manier er met de genderdimensie rekening gehouden zal worden tijdens de uitwerking van het dossier.
- 2) Op het moment dat dossierbeheerders bij de dienst 'Budget en Beheer' van hun administratie een **budget aanvragen**, moeten zij ook de categorie van kredieten vermelden waartoe hun dossier behoort.
Voor de kredieten die tot categorie 3 behoren, moet ook het resultaat van de diepgaande reflectie doorgegeven worden aan de dienst 'Budget en Beheer', zodat dit in de verantwoording van de basisallocaties ingevoegd kan worden.
- 3) De doorgegeven informatie wordt door de **dienst 'Budget en Beheer'** in de budgettaire fiches geïntegreerd. Voor elke allocatie moet er in de kolom G (kolom 8 in de tabel van de begrotingsvoorstellen bij ongewijzigd beleid) aangeduid worden tot welke categorie (1, 2 of 3) deze behoort.
De kredieten van categorie 2 moeten geïntegreerd worden in het model van de gendernota dat door het Instituut voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (Instituut) voorzien wordt.
Voor de kredieten van de categorie 3 moet de door de dossierbeheerders verstrekte bijkomende informatie in de verantwoording van de basisallocaties ingevoegd worden.

- 4) De **Federale Overheidsdienst Budget en Beheerscontrole** zal de gendernota en de informatie die in de budgettaire fiches van de verschillende administraties vermeld staat, integreren in het ontwerp van Belgische staatsbegroting.
- De categorisering (1, 2 of 3) van de basisallocaties zal, op basis van de gegevens die de administraties via de budgettaire fiches doorgeven, opgenomen worden in de kolom CRIPG (kolom 11) van de krediettabellen.
 - De informatie betreffende de diepgaande reflectie over de dossiers die een genderdimensie bevatten (categorie 3) zal opgenomen worden in de verantwoording van de basisallocaties.
 - De door de administraties doorgegeven gendernota's zullen toegevoegd worden aan de verantwoording van de basisallocaties van de betrokken administratie.

Bij de toepassing van *gender budgeting* is voor de diensten 'Budget en Beheer' van elke administratie dus voornamelijk **een coördinerende rol** voorzien. Het is niet aan hen om zelf een genderanalyse uit te voeren van de verschillende kredieten en de daaraan verbonden dossiers. Wel wordt van de diensten 'Begroting en Beheer' verwacht dat ze erop toezien dat de dossierbeheerders de nodige informatie leveren voor het invullen van de budgettaire fiches en de gendernota.

De Ministers en de Voorzitters van de directiecomités van de Federale Overheidsdiensten, de Programmatorische Federale Overheidsdiensten en het Ministerie van Landsverdediging worden verzocht het personeel van hun beleidscel(len) of van hun administratie aan te sporen de verplichtingen inzake *gender mainstreaming* en *gender budgeting* na te leven, en meer specifiek de betrokken dossierbeheerders op te roepen de gevraagde informatie tijdig te leveren aan de dienst 'Budget en Beheer' van hun administratie.

5. Budget 2011 en vervolg

Elke Federale Overheidsdienst en Programmatorische Federale Overheidsdienst, evenals het Ministerie van Defensie, moet erop toezien dat de Federale Overheidsdienst Budget en Beheerscontrole over de nodige gegevens beschikt voor de integratie van de genderdimensie in de Belgische staatsbegroting.

In dit kader moeten de betrokken administraties de gevraagde informatie reeds opnemen in de budgettaire fiches die naar de Federale Overheidsdienst Budget en Beheerscontrole opgestuurd worden met hun budgettaire voorstellen.

Deze verplichting wordt ook vermeld in de Omzendbrief betreffende de richtlijnen voor de voorafbeelding van de begroting 2011.

Voor de opmaak van het budget voor het jaar 2011 worden verwacht:

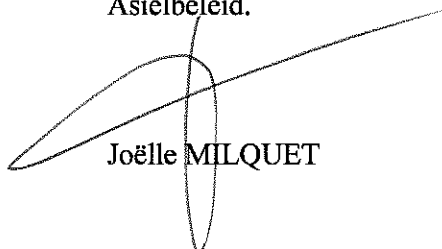
- een eerste poging tot **categorisering** van de basisallocaties;
- de invulling van een **gendernota** met de opsomming van de kredieten met betrekking tot de acties om gelijkheid van vrouwen en mannen te verwezenlijken (categorie 2), in het geval dat de administratie dergelijke acties voorziet;
- de opname van de **diepgaande genderreflectie** met betrekking tot de dossiers van categorie 3 in de verantwoording van de basisallocaties.

Het Instituut is belast met de begeleiding van de uitvoering van en de controle op *gender budgeting*. Het zal aandacht hebben voor de correcte categorisering en verantwoording van de basisallocaties en met name onderzoeken of er rekening gehouden wordt met de genderdimensie in alle dossiers waar deze relevant is en op welke manier men deze dimensie precies wenst te integreren.

6. Ondersteuning

Voor de kredieten van categorie 2, wordt er een **model** van de gendernota ter beschikking gesteld aan de administraties. Deze nota is in bijlage aan deze omzendbrief toegevoegd.

De Vice-Eerste minister, minister van Werk en van Gelijke Kansen, belast met het Migratie- en Asielbeleid.

Joëlle MILQUET

Bijlage: model van de gendernota

FOD/POD/Instelling		
Categorie 2 : Kredieten met betrekking tot de acties om gelijkheid van vrouwen en mannen te verwezenlijken		
Organisatieafdeling	Programma	Naam van de basisallocatie
		budget (in duizendtallen euro)

29/04/2010

FEDERALE OVERHEIDSDIENST
KANSELARIJ VAN DE EERSTE MINISTER
MINISTERRAAD

MINISTERRAAD
29/04/2010
NOTIFICATIE PUNT 3

BETREFT: **MINISTER VAN GELIJKE KANSEN**

Uitvoering van gender budgeting zoals voorzien in de wet van 12 januari 2007 strekkende tot controle op de toepassing van de resoluties van de wereldvrouwenconferentie die in september 1995, in Peking, heeft plaatsgehad, en tot integratie van de genderdimensie in het geheel van de federale beleidslijnen - Ontwerp van omzendbrief.
2010A79220.004

- NOTIFICATIE**
1. Het voorstel, vervat in punt 9 van de nota van 21 april 2010, wordt goedgekeurd.
 2. Bijgevoeg wordt het ontwerp van omzendbrief, goedgekeurd.

De Secretaris van de Raad,

E. KIRSCH

FEDERALE OVERHEIDSDIENST KANSELARIJ VAN DE EERSTE MINISTER
Wetstraat 16 - 1000 Brussel
02/501 02 11
<https://epremier.fed.be>

.be